

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Warszawa, dnia stycznia 2015 r.

DOLiS-033-559/13

**Pan
Piotr Zientarski
Senator
Rzeczypospolitej Polskiej
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
ul. Wiejska 6
00 – 902 Warszawa**

Szanowny Panie Przewodniczący -

w związku ze skierowaniem do komisji senackiej, której Pan Senator przewodniczy, uchwalonego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej projektu **ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw** (druk senacki nr 809) uprzejmie informuję, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zdecydowanie oponuje przeciwko art. 12 a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.), dodawanemu przez art. 4 pkt 8 projektu **ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw**, powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „projekt uchwalony przez Sejm”, zgodnie z którym w razie nieuiszczenia przez skazanego w całości w terminie wynikającym z przepisów ustawy – Kodeks karny wykonawczy prawomocnie orzeczonych w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie: grzywny (również orzeczonej jako kara zastępcza), nawiązki na rzecz Skarbu Państwa, kwoty pieniężnej stanowiącej przedmiot przepadku, kosztów sądowych lub pieniężnej kary porządkowej, sąd przekaze do biur informacji gospodarczej, działających na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1015, z późn. zm.), informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

Na wstępie zauważyć należy, iż organ do spraw ochrony danych osobowych sprzeciwiał się powyższemu rozwiązaniu już na etapie rządowych prac legislacyjnych (gdy krytykowany przepis oznaczony był inną jednostką redakcyjną), w pismach skierowanych tak do Ministerstwa Sprawiedliwości (pismo Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do Pana Michała Królikowskiego – ówczesnego Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 5 lutego 2014 roku o sygn. DOLiS-033-559/13/MK/8541/14), jak i do Rządowego Centrum Legislacji (pismo Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do Pana Stanisława Małeckiego – Dyrektora Departamentu Prawa Administracyjnego w Rządowym Centrum Legislacji z dnia 10 kwietnia 2014 roku o sygn. DOLiS-033-559/13/MK/28063/14). Niestety argumenty organu do spraw ochrony danych osobowych nie zyskały uznania projektodawcy, dlatego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwraca się do – kierowanej przez Pana Senatora – Komisji o ich rozważenie.

Przypomnieć bowiem wypada, że celem wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji biur informacji gospodarczej było zapobieganie i ograniczanie wyłudzeń i oszustw dokonywanych przez nierzetelnych kontrahentów, zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorców [z uzasadnienia projektu ustawy z dnia 14 lutego 2003 roku o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424, z późn. zm.), która to akt prawny jako pierwszy regulował zasady funkcjonowania biur informacji gospodarczej w Rzeczypospolitej Polskiej]. Przy takim założeniu wstępnym, które nie uległo zmianie po wejściu w życie obowiązującej ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, przedmiotem działalności biur informacji gospodarczej jest zbieranie informacji o zobowiązaniach niespłaconych w terminie i udostępnianie informacji o takich zobowiązaniach swoim klientom – art. 7 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, powoływanej dalej z zastosowaniem skrótu „u.i.g.”. W chwili obecnej zatem w bazach danych prowadzonych przez biura informacji gospodarczej znajdują się dane nierzetelnych kontrahentów przedsiębiorców (zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorców), z niewielkim wyjątkiem wynikającym z art. 18 u.i.g. . Chodzi więc o osoby, które nie spłaciły swoich **zobowiązań cywilnoprawnych**. Czymś jednak – w ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych – zasadniczo innym są kary orzekane przez sądy karne w związku z popełnieniem określonych przestępstw albo wykroczeń. Wynikające z takich orzeczeń karnych (albo w sprawach o wykroczenie)

zobowiązania publicznoprawne nie powinny – zdaniem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – znaleźć się w biurach informacji gospodarczej, gdyż pozostaje to w sprzeczności z **cywilnoprawnym** (prywatnoprawnym) charakterem tych biur. Co więcej – w zdecydowanie przeważającej liczbie przypadków umożliwienie biurom informacji gospodarczej przetwarzania informacji o wyżej wskazanych zobowiązaniach publicznoprawnych oznacza *de facto* przyznanie tym biurom prawa do przetwarzania danych szczególnie chronionych w rozumieniu art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182, z późn. zm.); danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych oraz innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.

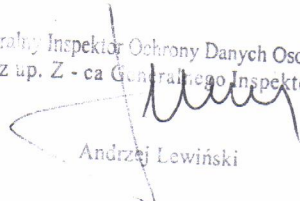
Dostęp zaś nieograniczonej liczby osób (klientów biur informacji gospodarczej) do informacji o skazaniu (ukaraniu) danego człowieka prowadzi do jego – niewynikającej z wyroku karnego – stygmatyzacji. Takie ograniczenie – nadal gwarantowanych konstytucyjnie w zakresie nieobjętym konsekwencjami wyroku karnego (art. 4 §2 ustawy – Kodeks karny wykonawczy) – praw obywatelskich skazanego (ukaranego) – w opinii organu do spraw ochrony danych osobowych – nie może być uzasadniane li tylko potrzebą „wprowadzenia instrumentów motywacyjnych mających w założeniu spowodować wdrożenie w większym stopniu skazanych do regulowania swych zobowiązań” [należności z tytułu grzywien, nawiązek na rzecz Skarbu Państwa, kwot pieniężnych stanowiących przedmiot przepadku, kosztów sądowych lub pieniężnych kar porządkowych – przyp. autora] (z uzasadnienia projektu uchwalonego przez Sejm). Podnieść należy, iż wymierzanie kar (w tym o charakterze majątkowym) stanowi przejaw tzw. *imperium* państwa i ma ono zapewnione w przepisach prawa szerokie instrumentarium środków, które winny zagwarantować skuteczne wykonanie tych kar (egzekucja komornicza, zamiana na pracę społecznie użyteczną, wreszcie kara zastępcza). Nie powinno ono zatem proponować środka (będącego w istocie przekazaniem instytucji prywatnoprawnej informacji o skazaniu danej osoby celem upublicznienia jej w obrocie), który w sposób niewspółmierny i nieprzewidziany w prawomocnym wyroku karnym godzi w prawo skazanego do prywatności i do ochrony jego danych osobowych.

Dlatego też Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wnosi o usunięcie art. 12 a ustawy – Kodeks karny wykonawczy, dodawanego przez art. 4 pkt 8 projektu uchwalonego przez Sejm oraz – jako konsekwencji powyższej zmiany – usunięcie art. 11

projektu uchwalonego przez Sejm zawierającego zmiany ustawy
o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

z p.w. 21210101

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
z up. Z - ca Generalnego Inspektora

Andrzej Lewiński